

Seminaria europejskie

12. seminarium
koordynator: Joanna Różycka-Thiriet

10 kwietnia 2019 roku
j.rozycka@schuman.pl

Temat: UE i nowe mocarstwa: Chiny, Indie i Brazylia

Goście:

-Patrik Kugiel, główny analityk Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych ds. Indii i Azji Południowej

SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Wspólny komunikat: Elementy strategii UE wobec Indii – dokument Komisji Europejskiej i Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z listopada 2018 roku mający kształtować unijną politykę wobec Indii. Zauważono w nim, że Indie są jedną z największych światowych gospodarek i najszybciej rozwijającą się dużą gospodarką (w tempie ok. 7% PKB rocznie). W następnej dekadzie Indie staną się krajem o największej populacji na świecie, jednak 270 mln mieszkańców żyje w skrajnym ubóstwie, a 50% populacji ma poniżej 25. roku życia. Jednocześnie Indie są największą demokracją na świecie i 4. co do wielkości emitentem gazów cieplarnianych. W komunikacie zaproponowano wzmocnienie strategicznego partnerstwa UE-Indie, partnerstwo na rzecz zrównoważonej modernizacji tego kraju, połączenie wysiłków na rzecz wzmacniania międzynarodowego porządku opartego w szczególności na ONZ i Światowej Organizacji Handlu, wypracowanie wspólnego międzynarodowego podejścia do zwalczania zmian klimatu, poszukiwanie wspólnych odpowiedzi w kwestiach regionalnych i zagrażających bezpieczeństwu. Na marginesie, w czerwcu 2016 roku Komisja i Wysoka Przedstawiciel opublikowali wspólnie komunikat **Elementy nowej strategii UE wobec Chin**. A w lipcu 2016 Rada UE przyjęła **Strategię UE wobec Chin**, opartą na tym komunikacie.

Nowy Jedwabny Szlak (inna nazwa One Belt One Road - Jeden pas, jedna droga) – historycznie Jedwabny Szlak to droga handlowa łącząca Chiny z Europą, Indiami i Persją istniejąca od starożytności (straciła na znaczeniu po odkryciu drogi morskiej do Chin). W 2013 roku chiński prezydent Xi Jinping wyszedł z inicjatywą Nowego Jedwabnego Szlaku, który miałby swój wariant lądowy i morski. Ta idea to nie tylko koncepcja gospodarcza, ale także element chińskiej polityki zagranicznej – np. pozwala na poszerzenie wpływów w krajach tranzytu, służy do promocji Państwa Środka jako kraju nastawionego na współpracę. To także narzędzie polityki wewnętrznej, bo służy rozwojowi centralnych i zachodnich prowincji Chin. Koncepcja Nowego Jedwabnego Szlaku zakłada stworzenie lub przebudowę infrastruktury niezbędnej do realizacji połączeń między Chinami i Europą (np. kolei, lotnisk, portów). Ponieważ wariantów tras jest wiele, Chiny mogą współpracować w sumie z kilkudziesięcioma państwami i jeszcze większą liczbą regionów. Europa Środkowa i Wschodnia, w tym także Polska, mogą być jedną ze stref tranzytu. W styczniu 2017 roku po 18 dniach podróży do Londynu dotarł pierwszy bezpośredni pociąg towarowy ze wschodnich Chin. Przebył 11 999 km. Jego trasa wiodła przez Kazachstan, Rosję, Białoruś, Polskę, Niemcy, Belgię i Francję. Pierwszy pociąg z Chin do Europy przejechał przez Polskę już w 2005.

	Extra EU28	3 936 107	100.0
1	USA	673 642	17.1
2	China	604 604	15.4
3	Switzerland	265 464	6.7
4	Russia	253 542	6.4
5	Turkey	153 409	3.9
6	Norway	137 704	3.5
7	Japan	135 225	3.4
8	South Korea	100 339	2.5
9	India	91 528	2.3
10	Canada	72 343	1.8
11	Mexico	65 386	1.7
12	Brazil	65 317	1.7

Pozauinijny handel towarowy UE w 2018 roku (wielkość obrotów i % w całym handlu
Źródło

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_122530.pdf

Dodatkowo, Chiny to kraj, z którego pochodzi aż 19,9% unijnego importu, co daje im 1. miejsce w tej kategorii. Import z Indii to 2,3% (9. miejsce), a z Brazylii 1,6% (11. miejsce). Unia najwięcej eksportuje do USA, ale Chiny są na 2. miejscu (10,7%). Indie zajmują tu ponownie 9. miejsce (2,3%), a Brazylia dopiero 16. (1,7%). Obecnie Unia jest największym partnerem handlowym Indii i jednym z największych inwestorów w tym kraju, a Indie dużo inwestują w UE. Intensywny jest również handel usługami. W Indiach działa ok. 6 000 unijnych firm. Dla Brazylii UE jest czołowym partnerem handlowym i znaczącym inwestorem.

ki, elektronika i produkty optyczne, ubezpieczenia, sprzęt elektryczny. Systemy monitorowania inwestycji istnieją w Australii, Chinach, Japonii, Kanadzie, Korei Południowej, Nowej Zelandii i USA. W Unii ma je połowa państw członkowskich (m.in. Polska), ale różnią się one od siebie, a kraje nie koordynują swoich działań także w przypadku inwestycji mogących oddziaływać na więcej niż jeden kraj. Rozporządzenie o unijnych ramach monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych zostało przyjęte w marcu 2019 roku. Ustanowiono w nim procedury wymiany informacji (np. o tym, kim jest inwestor; jaka firma jest celem zakupu; w jakich sektorach działają; jaka jest wartość inwestycji i skąd pochodzi finansowanie) oraz wymiany uwag między państwem inwestycji, innymi państwami UE oraz Komisją Europejską.

DOBRCZE POWIEDZIANE – FRAZA DNIA

(...) W obecnym globalnym kontekście nie powinno być zaskoczeniem, że handel i sprawy gospodarcze były kluczowymi tematami dzisiejszego szczytu. (...) zarówno Chiny, jak i Europa mają duży gospodarczy interes w utrzymaniu znaczących przepływów handlowych (...). Ale podczas naszych rozmów nie zapomnieliśmy o prawach człowieka. Już to podkreślałem wcześniej wielokrotnie, prawa człowieka są – z naszego europejskiego punktu widzenia – tak ważne jak interesy gospodarcze. Dlatego dziś, jak podczas naszych poprzednich spotkań, podkreśliłem potrzebę utrzymania dialogu UE-Chiny na temat praw człowieka. Wyraziłem jeszcze raz poważne zaniepokojenie UE w zakresie praw człowieka (...)

- fragment komentarza przewodniczącego Rady Europejskiej Donalda Tuska po 21. szczycie UE-Chiny, który odbył się 9 kwietnia 2019 roku. Oprócz Tuska, Unię na tym spotkaniu reprezentował także przewodniczący Komisji Europejskiej Jean-Claude Juncker, a stronę chińską premier Li Keqiang.